ZAKON O RADNIM ODNOSIMA U DRŽAVNIM ORGANIMA ("Sl. glasnik RS", br. 11/1994, 6/1997, 16/2002 - dr. zakon, 96/2003, 118/2008 - dr. zakon i 43/2010 - dr. zakon)

ZAKON O RADNIM ODNOSIMA U DRŽAVNIM ORGANIMA

("Sl. glasnik RS", br. 11/1994, 6/1997, 16/2002 - dr. zakon, 96/2003, 118/2008 - dr. zakon i 43/2010 - dr. zakon)

I - OSNOVNE ODREDBE

Član 1

Ovim zakonom uređuju se prava, obaveze i odgovornosti iz radnih odnosa lica zaposlenih u ministarstvima, posebnim organizacijama, sudovima, javnim tužilaštvima, javnom pravobranilaštvu, organima za prekršaje i u službama Narodne skupštine, predsednika Republike Srpske (u daljem tekstu: predsednik Republike), Vlade Republike Srpske (u daljem tekstu: Vlada) i Ustavnog suda koji se primaju u radni odnos odlukom funkcionera koji rukovode ovim organima i službama (u daljem tekstu: zaposleni u državnim organima), određena prava predsednika Republike i određena prava, obaveze i odgovornosti lica koja bira i imenuje Narodna skupština (u daljem tekstu: izabrana lica) i lica koja postavlja Vlada, odnosno drugi nadležni organ (u daljem tekstu: postavljena lica).

Odredbe ovog zakona primenjuju se na sve zaposlene u državnim organima i izabrana odnosno postavljena lica, osim onih čija su

prava, obaveze i odgovornosti iz radnog odnosa uređeni posebnim propisima.

Na zaposlene u državnim organima i izabrana odnosno postavljena lica primenjuju se propisi o radnim odnosima u pogledu onih prava, obaveza i odgovornosti koja zakonom nisu posebno uređena.

Član 2

O pravima, obavezama i odgovornostima utvrđenim ovim zakonom zaposlenih i postavljenih odnosno izabranih lica u državnom organu odlučuje funkcioner koji rukovodi državnim organom, ako ovim zakonom nije drukčije utvrđeno.

O pravima, obavezama i odgovornostima utvrđenim ovim zakonom predsednika Republike, predsednika i potpredsednika Narodne skupštine, predsednika stalnog radnog tela i zamenika predsednika stalnog radnog tela Narodne skupštine, predsednika i članova Vlade, predsednika i sudija Ustavnog suda odlučuju lica odnosno tela utvrđena odgovarajućim aktima predsednika Republike, Narodne skupštine, Vlade i Ustavnog suda.

Član 3

Zaposleni u državnim organima i izabrana odnosno postavljena lica dužni su da svoje poslove obavljaju savesno i nepristrasno u skladu sa Ustavom i zakonom.

Zaposleni u državnim organima i postavljena lica ne mogu se u obavljanju svojih poslova rukovoditi svojim političkim ubeđenjima niti ih mogu izražavati i zastupati.

Zaposleni u državnim organima i postavljena lica ne mogu biti članovi organa političkih organizacija.

Član 4

Broj i struktura zaposlenih u državnom organu i postavljenih lica utvrđuju se aktom kojim se sistematizuju radna mesta u organu (u daljem tekstu: akt o sistematizaciji radnih mesta).

Član 5

Kad je to neophodno pitanja uređena ovim zakonom mogu se za određenu oblast državne uprave i drugačije urediti zakonom.

Član 6

(brisano)

II - PRIJEM U RADNI ODNOS

Član 7

U radni odnos u državnom organu može se primiti lice pod sledećim uslovima:

1) da je državljanin Republike Srpske,

2) da je punoletno,

3) da ima opštu zdravstvenu sposobnost,

4) da ima propisanu stručnu spremu,

5) da nije osuđivano za krivično delo na bezuslovnu kaznu zatvora od najmanje šest meseci ili za kažnjivo delo koje ga čine nepodobnim za obavljanje poslova u državnom organu,

6) da ispunjava druge uslove utvrđene zakonom, drugim propisima i aktom o sistematizaciji radnih mesta u organu.

Strani državljanin ili lice bez državljanstva može se primiti. u radni odnos u državnom organu u skladu sa zakonom.

Član 8

Lica se primaju u radni odnos u državnom organu na osnovu:

1) akta o izboru odnosno postavljanju na funkciju,

2) konačne odluke funkcionera koji rukovodi državnim organom o izboru između prijavljenih kandidata,

3) sporazuma o preuzimanju zaposlenog iz drugog državnog organa.

Radni odnos zasniva se danom stupanja na rad lica iz stava 1. ovog člana.

III - RASPOREĐIVANjE ZAPOSLENIH I POSTAVLjENIH LICA

Član 9

Ako to potrebe državnog organa zahtevaju, funkcioner koji rukovodi državnom organu može rasporediti zaposlenog na drugo radno mesto u istom organu koje odgovara njegovoj stručnoj spremi i radnim sposobnostima.

Član 10

Zaposleni u državnom organu može biti preuzet bez oglasa u drugi državni organ za obavljanje poslova koji odgovaraju njegovoj stručnoj spremi i radnom iskustvu ako se o tome sporazumeju funkcioneri koji rukovode tim državnim organima i ako zaposleni na to pristane.

Član 11

Zaposleni u državnom organu može biti upućen u drugi državni organ u istom mestu rada bez njegove saglasnosti zbog povećanog obima poslova, ako se o tome sporazumeju funkcioneri koji rukovode tim organima.

Zaposleni iz stava 1. ovog člana može biti upućen za vreme dok traju razlozi za upućivanje a najduže tri meseca.

Zaposleni iz stava 1. ovog člana ostvaruje prava, obaveze i odgovornosti iz radnog odnosa u organu iz koga je upućen.

Član 12

Zaposleni u državnom organu može bez njegove saglasnosti biti privremeno raspoređen na radno mesto van sedišta državnog organa u kome radi, a najduže šest meseci u toku dve godine.

Po isteku roka iz stava 1. ovog člana zaposleni nastavlja da radi na radnom mestu na kojem je radio pre raspoređivanja van sedišta državnog organa.

Član 13

Ako zaposleni u državnom organu duže od trn meseca uzastopno ne obavlja na zadovoljavajući način poslove, funkcioner koji rukovodi državnim organom raspoređuje ga bez njegove saglasnosti na radno mesto koje odgovara njegovim radnim sposobnostima.

Rešenje o raspoređivanju zaposlenog iz stava 1. ovog člana donosi funkcioner koji rukovodi državnim organom.

Zaposlenom iz stava 1. ovog člana prestaje radni odnos ako ne postoji radno mesto na koje se može rasporediti.

Član 14

O preuzimanju, raspoređivanju i upućivanju u smislu čl. 10, 11. i 12. ovog zakona za postavljena lica odluku donosi organ nadležan za postavljanje.

Član 15

Zaposleni u državnom organu, odnosno postavljeno lice, dužan je da obavlja poslove koji ne odgovaraju njegovoj stručnoj spremi, znanju i sposobnosti u slučaju:

1) više sile koja je već nastupila ili se ne posredno očekuje (epidemija, zemljotres, požar, poplava i druge elementarne nepogode),

2) kad treba sprečiti materijalnu štetu koja preti državnom organu,

3) kad su ugroženi ljudski životi i zdravlje ljudi.

Zaposleni, odnosno postavljeno lice, dužan je da poslove iz stava 1. ovog člana obavlja dok traju okolnosti iz stava 1. ovog člana, dok se ne otklone posledice takvih okolnosti i dok se ne uspostavi nesmetani rad u državnom organu, a za to vreme prima platu kao da je radio na radnom mestu za koje je zasnovao radni odnos.

IV - PRAVA I DUŽNOSTI ZAPOSLENIH I POSTAVLjENIH LICA

Član 16

Zaposleni u državnom organu, odnosno postavljeno lice, dužan je da izvršava naloge funkcionera koji rukovodi državnim organom, odnosno neposrednog rukovodioca, ako su oni u granicama zakona.

Kad zaposleno, odnosno postavljeno lice smatra da je nalog funkcionera koji rukovodi državnim organom, odnosno neposrednog rukovodioca, nezakonit, dužan je da mu na to ukaže.

U slučaju iz stava 2. ovog člana zaposleni, odnosno postavljeno lice, može zadržati izvršenje naloga, osim ako se radi o hitnoj stvari.

Ponovljenu naredbu u pismenom obliku zaposleni, odnosno izostavljeno lice, mora bez odlaganja izvršiti, osim ako bi izvršenje naredbe predstavljalo krivično delo o čemu će izvestiti neposredno viši organ, odnosno organ koji vrši kontrolu ili nadzor nad radom državnog organa u kome radi zaposleni, odnosno postavljeno lice.

Ako zaposleni, odnosno postavljeno lice, ne upozori funkcionera, odnosno neposrednog rukovodioca, da je nalog nezakonit a nalog izvrši, odgovaraće za njegovo izvršenje.

Član 17

Zaposleni u državnom organu, odnosno postavljeno lice dužan je da podatke koji predstavljaju državnu, vojnu ili službenu tajnu čuva i posle prestanka radnog odnosa u ovom organu.

Aktom državnog organa odrezuju se, u skladu sa zakonom, poslovi ili podaci koji predstavljaju državnu, vojnu ili službenu tajnu.

Član 18

Zaposleni u državnom organu, odnosno postavljeno lice dužno je da u obavljanju poslova kao i svojim ukupnim ponašanjem čuva ugled organa u kome radi.

V - NAKNADE I DRUGA PRIMANjA

Član 19

Zaposleni u državnim organima i izabrana, odnosno postavljena lica imaju pravo na naknadu plate za vreme odsustvovanja s rada zbog bolovanja, u skladu sa zakonom.

Član 20

Zaposleni u državnim organima i izabrana, odnosno postavljena lica imaju pravo na naknadu materijalnih troškova: za dnevnice i noćenje na službenom putovanju, za upotrebu sopstvenog vozila u službene svrhe, za naknadu za ishranu u toku rada i za naknadu za odvojeni život.

Visina, uslovi i način isplate naknada iz stava 1. ovog člana utvrđuje se aktom Vlade.

Član 21

Za zaposlene u državnim organima, odnosno postavljena lica, koji su se naročito istakli u obavljanju poslova vezanih za funkcionisanje državnih organa ili su na drugi način dali doprinos izuzetno uspešnom obavljanju poslova organa, Vlada može ustanoviti priznanje u vidu novčanih naknada, pohvala, poklona i sl.

Vrste priznanja, uslovi i postupak za njihovo dodeljivanje utvrđuje se aktom Vlade.

Predlog za nagrađivanje zaposlenog, odnosno postavljenog lica, daje funkcioner koji rukovodi državnim organom.

VI - ODGOVORNOST ZAPOSLENIH I POSTAVLjENIH LICA

Član 22

Za svoj rad zaposleni u državnom organu i postavljena lica odgovaraju materijalno i disciplinski.

Krivična odnosno prekršajna odgovornost ne isključuje disciplinsko kažnjavanje za isto delo koje je bilo predmet krivičnog odnosno prekršajnog postupka, bez obzira na to da li je zaposleni, odnosno postavljeno lice, oslobođen krivične, odnosno prekršajne odgovornosti.

Član 23

Zaposleni u državnom organu, odnosno postavljeno lice, odgovoran je za štetu koju je na racu ili u vezi s radom, namerno ili iz grube nepažnje, prouzrokovao državnom organu, pravnom licu ili građaninu.

Postojanje štete, njenu visinu, okolnosti pod kojima je nastala, ko je štetu prouzrokovao p kako je nadoknađuje - utvrđuje posebna komisija koju obrazuje funkcioner koji rukovodi državnim organom.

Član 24

Ukoliko bi isplatom naknade za štetu državnom organu bila ugrožena egzistencija zaposlenog, odnosno postavljenog lica i njegove porodice -zaposleni, odnosno postavljeno lice, može se delimično osloboditi plaćanja naknade za štetu pod uslovima utvrđenim posebnim propisom.

Disciplinska odgovornost

Član 25

Zaposleni u državnim organima i postavljena lica disciplinski su odgovorni za povredu radnih obaveza i dužnosti.

Član 26

Povrede radnih obaveza i dužnosti su:

1) neizvršavanje ili nesavesno, neblagovremeno ili nemarno vršenje radnih i drugih obaveza;

2) izražavanje i zastupanje političkih opredeljenja u obavljanju poslova u državnom organu;

3) nedostojno, uvredljivo ili na drugi način neprimereno ponašanje prema građanima, pravnim licima i drugim strankama u postupku pred državnim organima;

4) odbijanje davanja podataka ili davanje netačnih podataka državnim organima, drugim organizacijama i zajednicama i građanima, ako je davanje podataka propisano zakonom ili propisom donesenim po osnovu zakona;

5) zloupotreba službenog položaja ili prekoračenje ovlašćenja;

6) nezakonito raspolaganje materijalnim sredstvima;

7) radnje koje ometaju građane, pravna lica i druge stranke u ostvarivanju njihovih prava i interesa u postupku kod državnih organa;

8) odbijanje poslova radnog mesta na koje je zaposleni raspoređen ili odbijanje naloga funkcionera koji rukovodi državnim organom, odnosno neposrednog rukovodioca, bez opravdanih razloga;

9) neostvarivanje očekivanih radnih rezultata tokom tri uzastopna meseca iz neopravdanih razloga;

10) povreda propisa o zaštiti na radu, zaštiti od požara, eksplozije ili drugih elementarnih nepogoda;

11) izazivanje veće materijalne štete ako je do nje došlo umišljajem ili iz svesnog nehata;

12) davanje netačnih podataka kojima se zaposleni u državnim organima dovode u zabludu u pogledu ostvarivanja prava iz radnog odnosa ili onemogućavanje uvida u spise koji su zaposlenom potrebni za ostvarivanje njegovih prava;

13) neopravdano izostajanje sa posla pet radnih dana u toku šest meseci ili neopravdano izostajanje s posla tri dana uzastopno;

14) zloupotreba prava odsustvovanja u slučaju bolesti;

15) dolazak na rad u pijanom stanju ili uživanje alkohola ili drugih opojnih sredstava koji smanjuju radnu sposobnost u toku radnog vremena;

16) odbijanje propisanog zdravstvenog pregleda;

17) ponavljanje lakših povreda radnih obaveza;

18) povreda prava i obaveza vezanih za status zaposlenog u državnom organu;

19) neizvršavanje radne i druge obaveze u smislu propisa o štrajku;

Za povrede radnih obaveza i dužnosti iz stava 1. tač. 1 - 11, obavezno se izriče mera prestanka radnog odnosa ukoliko je nastupila šteta za državni organ, ako je povreda učinjena umišljajem ili iz svesnog nehata i ako nisu utvrđene olakšavajuće okolnosti za zaposlenog, odnosno postavljeno lice, koji je povredu učinio. U ostalim slučajevima može se izreći novčana kazna najviše u visini od 15% od mesečne plate, u trajanju od jednog do šest meseci.

Član 27

Disciplinske mere protiv zaposlenog u državnom organu izriče funkcioner koji rukovodi državnim organom.

Član 28

Disciplinski postupak protiv zaposlenog u državnom organu vodi i odluke predlaže funkcioneru koji rukovodi državnim organom disciplinska komisija koju imenuje funkcioner.

Član 29

Disciplinski postupak protiv zaposlenog u državnom organu pokreće neposredni rukovodilac zaposlenog u državnom organu, odnosno zamenik funkcionera koji rukovodi državnim organom.

Svaki zaposleni u državnom organu i svako izabrano, odnosno postavljeno lice ima pravo na inicijativu za pokretanje disciplinskog postupka koja mora biti obrazložena.

Član 30

Disciplinski postupak za postavljena lica uređuje se aktom Vlade,

VII - PRESTANAK RADNOG ODNOSA I PRAVA PO PRESTANKU RADNOG ODNOSA

Član 31

Radni odnos zaposlenih u državnim organima i izabranih odnosno postavljenih lica prestaje pod uslovima i na način utvrđen ovim zakonom i drugim zakonima.

Član 32

Ako je u državnom organu došlo do smanjenja broja zaposlenih, odnosno postavljenih lica, usled promene u organizaciji i metodu rada, odnosno usled smanjenja obima i ukidanja poslova, zaposleni i postavljena lica raspoređuju se na radna mesta u istom ili drugom državnom organu koja odgovaraju njihovoj stručnoj spremi.

Odluku o raspoređivanju zaposlenih iz stava 1. ovog člana donosi funkcioner koji rukovodi organom u kojem se zaposleni raspoređuje, a odluku o raspoređivanju postavljenih lica iz stava 1. ovog člana donosi organ koji ih je postavio.

Ukoliko zaposleni, odnosno postavljeno lice, ne prihvati radno mesto na koje je raspoređen u skladu sa st. 1. i 2. ovog člana, prestaje mu radni odnos.

Ukoliko se zaposleni, odnosno postavljeno lice, ne može rasporediti u skladu sa st. 1. i 2. ovog člana, funkcioner, odnosno organ iz stava 2. ovog člana, donosi rešenje kojim se utvrđuje da je zaposlenom, odnosno postavljenom licu, prestao radni odnos.

Član 33

U slučaju ukidanja državnog organa, državni organ u čiji delokrug prelaze poslovi ukinutog organa preuzima pogreban broj zaposlenih i postavljenih lica koji su radili na preuzetim poslovima.

U skladu sa potrebama organa, funkcioner koji rukovodi državnim organom u čiji su delokrug prešli poslovi ukinutog organa donosi rešenje o raspoređivanju zaposlenih koji su preuzeta, a rešenje o raspoređivanju postavljenih lica donosi organ koji ih je postavio.

U slučaju ukidanja državnog organa i ukidanja svih poslova koji su se obavljali u delokrugu tog organa, zaposlenim i postavljenim licima

koji su radili u organu prestaje radni odnos.

Član 34

U slučaju spajanja dva ili više državna organa u nov organ, svi zaposleni i postavljena lica u ovim organima imaju status neraspoređenih. U skladu sa potrebama organa, funkcioner koji rukovodi državnim organom donosi rešenje o raspoređivanju zaposlenih koji imaju status neraspoređenih, a rešenje o raspoređivanju postavljenih lica koja imaju status neraspoređenih donosi organ koji ih je postavio.

Član 35

Izabrano lice po prestanku funkcije ima pravo na platu u trajanju od šest meseci u visini koju je imala u vreme prestanka funkcije.

Pravo na platu iz stava 1. ovog člana može se izuzetno produžiti do šest meseci ukoliko u tom vremenu izabrano lice stiče pravo na penziju.

Pravo iz stava 1. i 2. ovog člana prestaje zasnivanjem radnog odnosa ili sticanjem prava na penziju prema propisima o penzijskom i invalidskom osiguranju.

Izabrano lice ostvaruje prava utvrđena u st. 1. i 2. ovog člana kod organa u kojem je po osnovu funkcije zasnovalo radni odnos.

Član 36

Izabrano lice na stalnoj funkciji (sudija, javni tužilac) koje bude razrešeno funkcije i postavljeno lice koje po isteku mandata ne bude ponovo postavljeno ili koje u toku trajanja mandata bude razrešeno mogu se rasporediti na radna mesta u istom organu koja odgovaraju njihovoj stručnoj spremi i radnim sposobnostima.

Ukoliko se izabrano, odnosno postavljeno lice ne može rasporediti na način iz stava 1. ovog člana ili ne prihvati radno mesto na koje je raspoređeno, prestaje mu radni odnos.

VIII - OSTVARIVANjE I ZAŠTITA PRAVA ZAPOSLENIH I POSTAVLjENIH LICA

Član 37

Radi ostvarivanja svojih prava, zaposleni u državnom organu, odnosno postavljena lica pismeno se obraćaju funkcioneru koji rukovodi organom.

Protiv svakog rešenja ili drugog akta kojim je odlučeno o njegovim pravima i obavezama zaposleni, odnosno postavljeno lice, ima pravo da podnese prigovor.

Prigovor se podnosi funkcioneru koji rukovodi državnim organom u roku od osam dana od dana uručenja rešenja ili drugog akta, a funkcioner je dužan da o njemu odluči u roku od 15 dana, od dana podnošenja prigovora.

Razmatrajući podneseni prigovor, funkcioner preispituje svoju odluku i može je izmeniti ili dopuniti.

Zaposleni, odnosno postavljeno lice, ima pravo da podnese prigovor i u slučaju kad funkcioner u roku od 15 dana od dana podnošenja zahteva ne odluči o pravu na koje se zahtev odnosi.

Ako funkcioner u utvrđenom roku ne odluči o podnetom prigovoru ili ako zaposleni, odnosno postavljeno lice nije zadovoljan odlukom funkcionera povodom podnetog prigovora, zaposleni, odnosno postavljeno lice može se obratiti nadležnom sudu u roku od 15 dana.

Član 38

Nadzor nad primenom propisa o pravima i obavezama zaposlenih u državnim organima, odnosno postavljenih lica, vrši upravna inspekcija.

Radi obezbeđivanja zaštite prava zaposlenih u državnim organima, odnosno postavljenih lica, upravna inspekcija ostvaruje nadzor u primeni opštih akata kojima se utvrđuju njihova prava i obaveze.

U vršenju nadzora upravna inspekcija ima pravo da pregleda akte, rešenja, ugovore i druge isprave u državnom organu i da na drugi način pribavlja potrebna obaveštenja.

Član 39

Radi zaštite svojih prava zaposlen i u državnom organu, odnosno postavljeno lice, može se obratiti upravnoj inspekciji.

Ako upravna inspekcija nađe da je povređeno pravo zaposlenog u državnom organu odnosno postavljenog lica, ukazaće organu na učinjenu povredu.

Ako upravna inspekcija nađe da je konačnim rešenjem nadležnog organa očigledno povređeno pravo zaposlenog u državnom organu, odnosno postavljenog lica, a povodom toga je pokrenut postupak pred nadležnim sudom, odložiće svojim rešenjem, na zahtev zaposlenog, odnosno postavljenog dica izvršenje rešenja do donošenja pravosnažne sudske odluke.

Žalba ne odlaže izvršenje rešenja iz stava 3. ovog člana.

Protiv konačnog rešenja iz stava 3. ovog člana ne može se pokrenuti upravni spor.

IX - PRIMENjIVANjE ODREDABA ZAKONA NA ODREĐENE USTANOVE, SLUŽBE I ORGANE

Član 40

Odredbe ovog zakona shodno se primenjuju i na zaposlena i postavljena lica u ustanovama za izvršenje krivičnih sankcija i u službi za zajedničke poslove republičkih organa.

X - PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 41

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srpske".